

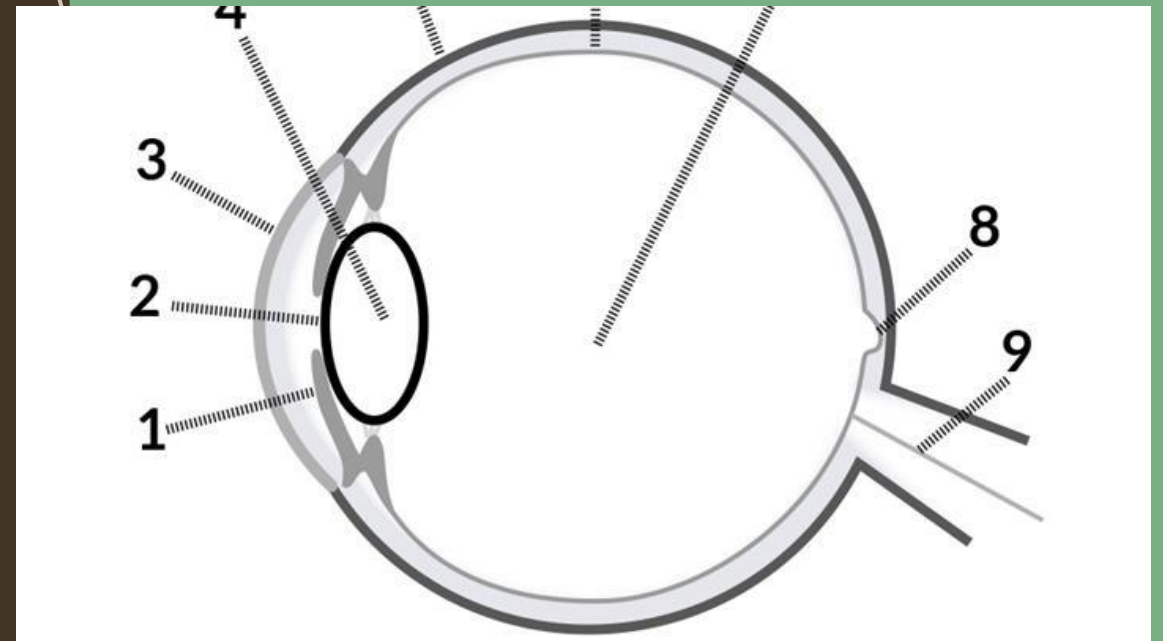
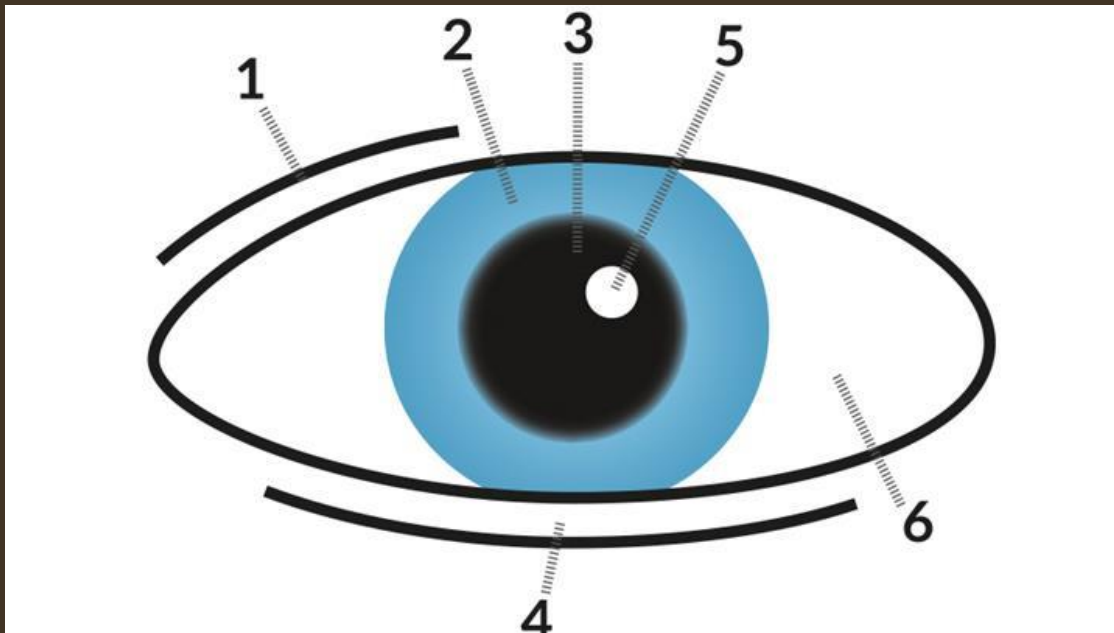
Silmäsairaudet

Riina Lindström





Silmän rakenne



Silmän toimintaa

- Kyynelrauhanen tuottaa kyynelnestettä
 - Kyynel neste puhdistaa, kosteuttaa ja suojaa silmän pintaa
 - Kyynel neste poistuu silmästä kyynelpisteiden kautta kyynelpussiin, kyynelkanavaan ja nenäkäytävään
- Silmäluomet suojaavat silmää ja levittävät kyynelnestettä silmän pintaan

Tutkiminen

- Silmän perustutkimus voidaan tehdä terveyskeskuksessa
 - Ulkonäkö, E-tila, oftalmoskooppi/ silmämikroskooppi, silmänpainemittaus
- Optikolla silmää voidaan myös tutkia, mutta optikko ei saa tehdä diagnoosia
- Silmäyksiköissä tarkemmat hommat, kuten DM-kontrollit, silmäinjektiot ym.

Mitä käydään läpi

- Kuivasilmäisyys
- Silmätulehdukset
- Silmänpohjan
sairaudet
- Harmaakaihi
- Glaukooma

Kuivasilmäisyys



Syynä kyynelnesteen erityksen vähäisyys tai koostumuksen muutos, silmäluomien asentovirhe tai toimintahäiriö

Voi liittyä allergiaan tai esim. kilpirauhasen toimintahäiriöön, reumatautiin tai diabetekseen

Jotkin lääkkeet voivat aiheuttaa tai pahentaa oiretta: antihistamiinit, beetasalpaajat, diureetit, psykelääkkeet, unilääkkeet

Kuivasilmäisyyden oireet

Kuivuuden tunne silmässä

Kutina

Kirvely

Valonarkuus

Roskan tunne silmässä

Punoitus

Vetisyys

Vaihtelu näkökyvyssä

Kuivasilmäisyyden hoito

- Kostuttavat silmätipat/ suihkeet/ geelit
 - Saa apteekista ilman reseptiä
 - Pitkäaikaisessa käytössä suositellaan säilöntäaineettomia kostuttimia (esim. Systane, Bepanthol)
 - Huom. Piilarin käyttäjille sopivat valmisteet
- Muun aiheuttajan hoito, esim. kirurgia asentovirheen hoidossa

Hoitajan hommia:

- Ohjaa lääkäriin, jos kostuttavat valmisteet eivät auta muutamassa päivässä tai kuivuus liittyy lääkeaineeseen tai sairauteen
- Tarkista asiakkaan käyttämät valmisteet (onko sopivia, onko edelleen käyttökelpoisia)
- Muistuta riittävästä juomisesta
- Voisiko asiakas kokeilla esim. Omega-7-rasvahappoja (esim. tyrniöljy)

Silmän tulehdukset: sidekalvotulehdus

- Sidekalvotulehdus eli konjunktiviitti
- Aiheuttaja voi olla bakteeri, virus, hiivasieni, muu ärsytys
- Oireita: hiekan tunne, roskan tunne, kirvely, kutina, valonarkuus, verestys
- Bakteeri tulehduksissa oireina usein rähmintää, turvotusta

Hoito
bakteeritulehduksissa
esim. Kloramfenikoli,
fysidiinihappo

Hoito
virustulehduksissa
esim. asikloviiri

Hoito allergiaoireissa
esim. Levokabatsiini,
natriumkromoglikaatti

Tulehdusta
hillitsemään esim.
deksametasoni



Silmän tulehdukset: näärännäppy

- Eli luomirakkula
- Aiheuttajana
silmäluomen rauhasen
tukkeutuminen ja tulehdus
- Hoitona puhdistus ja lämpimällä
hautominen
- Jos itsehoito ei auta: antibiootti
paikallisesti ja kirurginen hoito

Silmänpohjan sairaudet: verkkokalvon ikärappeuma

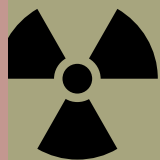
- Terävänäköalue rappeutuu -> näkökyky heikkenee
- Aiheuttaa yksityiskohtien katoamista, kirjainten vääristymistä, lukemisen vaikeutta
- Ei ole parantavaa hoitoa, mutta joillekin toimii laserhoidosta tai lasiaisen sisään annettavista injektioista

Harmaakaihi



Linssin samentuminen johtaa harmaakaihin syntyyn. Ikä tärkein selittävä tekijä

Hoitona leikkaus, jossa mykiö korvataan tekomykiöllä. Leikkaukseen liittyy ab-tipat ja kortisonitipat.



Taustalla vaikuttamassa perimä, tupakointi, runsas alko, silmään kohdistuva säteily, silmätulehdukset tai hoitoon käytettävät lääkkeet

Glaukooma eli silmänpainetauti



Kammionestekierron häiriö nostaa
silmänpainetta



Normaali silmänpaine n. 10-21 mmHg



Kohonnut silmänpaine heikentää
hermostollisten osien ja verkkokalvon
verenkiertoa -> glaukooma

Glaukooma

- Aiheuttaa näkökenttäpuutoksia ja näköhermon toimintahäiriöitä
- Avokulmaglaukooma: hoitona tipat
- Sulkukulmaglaukooma: lääkkeet ja laserkäsittely
- Äkillinen glaukoomakohtaus

Äkillinen

glaukoomakohtaus:

- Sarveiskalvoturvotus -> näkyy sateenkaaren renkaita valojen ympärillä
- Pahoinvointi, oksentelu
- Silmäsärky
- Päänsärky
- Silmien punoitus
- Näön huononeminen

Glaukoomalääkkeet

- Kammionesteen muodostumista vähentävä: betaksolodi, timololi, brintsoliamidi
- Kammionesteen poistumista tehostava lääke: pilokarpiini, travoprosti

Silmätipan laitto



Silmävoiteen laitto



Silmätippojen antojärjestys

- Silmätipoista vain n 5 % imeytyy
- Antojärjestys:
 - ärsyttävät lääkkeet vikana
 - ensin imeytyvät ja sitten paikallisesti vaikuttavat
 - ensin vetinen ja sitten rasvainen
 - Verisuonia supistavat ja kyyneleritystä lisäävät vikana
 - Voiteet ja hidasliukoiset valmisteet aina vikana